

Lausunto

11.10.2024

Asia: VN/25238/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

YLEISET PERUSTELUT AVUSTUKSELLE

Suomen teollistuneimpana maakuntana, pohjoismaisen merkittävimmän energiaklusterin sijaintipaikkana yhdyimme tarpeeseen ja ehdotettujen valtiontukitoimenpiteiden välttämättömyyteen. EK:n vihreiden investointien tietoikkunassa Pohjanmaalle kohdistuu suuri määrä investointiaikeita ja pelkästään Vaasan seudun yritykset ennakoivat investoivansa 1,9 mrd. euroa vuoteen 2030 mennessä. Lukuun ei ole laskettuna vielä akkuarvoketjun käynnistymisen mukanaan tuomia investointeja, joiden vaikutuksista liitteenä MDI:n laatima vaikuttavuusanalyysi.

Korostamme tarpeen tukea investointien vauhdittamista ja toteuttamista erityisesti seuraavista syistä:

- investointikohteet ovat koko yhteiskunnalle strategisesti tärkeitä siirtyessämme kohti ilmastoneutraalia taloutta ja nettonollateollisuutta,
- markkinat eivät ole tarpeeksi kehittyneitä tukemaan omalla voimallaan vihreää, puhdasta siirtymää, ja
- näistä investoinneista on maailmanlaajuinen kilpailu, joka kovenee päivästä toiseen. Tarvitsemme konkreettisia keinoja vauhdittaa investointiprosessien etenemistä.

Ehdotettu avustus on tässä tilanteessa tarpeellinen ja tehokas keino vauhdittamaan uusien kasvualojen syntymistä Suomeen sekä samanaikaisesti edistämään teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämistä, energiatehokkuuden edistämistä sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymistä Suomessa.

KOMMENTIT

Avustusta voitaisiin myöntää vain investointihankkeelle, jonka hyväksyttävät kustannukset ovat vähintään 30 milj. euroa ja jonka yksittäinen avustus voi olla enintään 150–200 milj. euroa. Tällä valtio tavoittelee merkittävien investointien kohdentumista. Rinnakkaisena valmistellaan verohyvitystä siirrolle ilmastoneutraaliin talouteen tähtääville investoinneille. Tukien kohdistumista rajoittaisivat EU:n valtiontukisääntelyn ns. kasautumissäännöt.

Vaasanseudun Kehitys Oy puoltaa molempia malleja, rinnakkaista tukea, avustusta ja verohyvitystä, koska näin vauhditetaan laajempia kokonaisuuksia; uusia merkittäviä kasvualoja. Molempia tarvitaan vauhdittamaan mittakaavaltaan riittävän merkittävien ja prosessiltaan riittävän kypsien hankkeiden käynnistymistä. Esimerkiksi akkuarvoketju tarjoaa sekä kansallisesti että Euroopan laajuisesti valtavia mahdollisuuksia, mutta on uusi kasvuala, joka pitää sisällään sekä markkina- että teknologiariskejä. Esitetyt tukimuodot mahdollistavat investointipäätösten vauhdittamista sekä rahoituspaketien konkreettista kokoamista antaen myös kansallisen signaalin tahtotilasta. Ottaen huomioon, että avustuspäätökset on tehtävä vuoden 2025 aikana ja että valtion määräraha on rajallinen tällä rajoituksella, mahdollistettaisiin useammalle hankkeelle mahdollisuus tuen hakemiseen.

Puollamme esitystä siitä, että innovaatorahoituskeskus Business Finland toimii valtionapuviranomaisena ottaen huomioon Business Finlandin roolin vastaavissa tukiasioissa. Kokonaistilannekuva on avuksi. Koska avustuspäätökset on myönnettävä viimeistään 31.12.2025, perustuen kriisi- ja siirtymäpuutteisiin, haluamme korostaa aikataulujen ja läpinäkyvien prosessien tarpeellisuutta. On huolehdittava, että TEM:in ja Business Finlandin sisäiset prosessit ovat alusta lähtien nopeita ja koordinoituja. Huomioitavaa on myös selkeä yhteys ns. investointinyrkin toimintaan, tiedonkulkuun, prosesseihin ja sujuvuuteen. Tässä haluamme korostaa esimerkiksi tarvittavia investointeja liikennejärjestelmän samanaikaiseen kehittämiseen investointien vauhdittamisessa.

Vaasa 11.10.2024

Stefan Råback

toimitusjohtaja

Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK

Lisätietoja:

www.energyvaasa.fi

www.gigavaasa.fi

<https://www.vaasa.fi/uploads/2024/01/8f9ed36d-gigavaasa-alueen-vaikuttavuusanalyysi-tiivistelma-2024.pdf>

Råback Stefan
Vaasanseudun kehitys Oy VASEK